

І. П. Петрова,

кандидат економічних наук,

ORCID 0000-0002-0515-5349,

e-mail: msirylnapetrova@gmail.com,

Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ

ДО ПИТАННЯ ПРО ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Вступ. Зміни у підходах до публічно-приватного партнерства (ППП) відбулися наприкінці ХХ століття та пов'язані з перевагою неокласичної теорії над кейнсіанською парадигмою в економічній науці. Приватна власність отримала визнання як ключовий фактор суспільного прогресу. Ці погляди частково відповідали консервативній ідеології європейських державах, що змінило стратегію залучення приватного капіталу та масову приватизацію колишніх державних підприємств. Великобританія очолила процес розвитку публічно-приватного партнерства у Європі, зокрема через виразне консервативне середовище. Успішному розвитку цієї форми публічно-приватного партнерства в країні сприяв значний історичний досвід у взаємодії суспільства, держави і бізнесу, який поєднувався з відповідним інституціональним контекстом. За дослідженнями Д. Норта [1], високий рівень взаємозв'язку між економічними явищами та траєкторією суспільного розвитку підкреслює значення інституціональних змін у макроекономічному оточенні. Розвиток концепції публічно-приватного партнерства може включати зміни в структурі, правилах та механізмах функціонування PPP відповідно до розвитку суспільства та його вимог. Для подальшого розвитку PPP необхідно розглядати поетапні інституціональні трансформації, оскільки сутність концепції інституціонального забезпечення полягає у глибшому розумінні економічних процесів через соціально-політичні, правові, соціально-психологічні та етичні аспекти життя, а також через звичаї, традиції та звички, що існують у суспільстві [2-7]. Це дозволяє пояснити, чому певні моделі та механізми публічно-приватного партнерства успішно функціонують у деяких країнах, тоді як в інших вони можуть бути менш ефективними.

Інституціональний підхід до регулювання публічно-приватного партнерства є ключовим, оскільки він сприяє створенню відповідних умов для розвитку та стимулювання цієї форми співпраці для досягнення успішних результатів у відповідь на сучасні виклики [3-4]. Підґрунтям розроблення ефективних форм публічно-приватного партнерства є наявність дієвого інституціонального середовища.

Актуальність дослідження інституціонального середовища публічно-приватного партнерства обумовлена його впливом на ефективність співпраці

держави та приватного сектору, яке не лише стимулює їхню взаємодію, але й може робити її більш або менш результативною. Тому ретельне вивчення сутності та впливу інституціонального середовища PPP стає ключовим для досягнення успішних та ефективних партнерських взаємодій держави та бізнесу.

Метою статті є обґрунтування концептуальних положень щодо вдосконалення інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства в Україні.

Виклад основного матеріалу. У теорії інституціоналізму, категорія «інституціональне середовище» виокремлюється через: теорію суспільного вибору, що аналізує діяльність індивідів та організацій у суспільному секторі, зосереджуючи увагу на втратах, пов'язаних з управлінням держави, таких як економічна бюрократія та політична рента (Дж. Бьюкенен, Г. Талак, М. Олсон та ін.); теорію трансакційних витрат (Р. Коуз, О. Вільямсон, А. Алчіан, Б. Клейн, Г. Демсец та ін.), яка розглядає вплив інституціонального середовища на витрати, що виникають у процесі укладання контрактів та функціонуванні інститутів; теорію права власності (Р. Коуз, А. Алчіан, Г. Демсец, Р. Познер, Е. Фуруботн та ін.), що досліджує інституціональне середовище в діяльності економічних організацій та акцентує увагу на досягненні переваги через чітку специфікацію прав власності; теорію контрактів (Р. Коуз, А. Алчіан, Г. Демсец, Р. Познер, Е. Фуруботн та ін.), що аналізує вплив інституціонального середовища на укладання та виконання контрактів. В цьому випадку важливими є «правила гри», що базуються на формальних (конституційних) нормах, таких як конституційне, адміністративне та майнове право, законодавчі та нормативні акти.

У контексті публічно-приватного партнерства інституціональне середовище описує загальну систему формальних та неформальних норм, які регулюють взаємодію між державними і приватними суб'єктами. Це включає основні принципи та правила, які формують умови для спільної діяльності, регулюють взаємовідносини та впливають на розвиток публічно-приватного партнерства.

Інституціональне забезпечення PPP – це конкретні механізми, інструменти, правила та процедури, що використовуються для підтримки та

реалізації інституціонального середовища ППП. Це можуть бути правові норми, договори, фінансові механізми, організаційні структури, інструменти фінансування, механізми прийняття рішень та інші засоби, що регулюють роботу та взаємодію учасників ППП.

Концепція інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства полягає в створенні умов та механізмів, які регулюють взаємодію між публічним та приватним секторами для спільного вирішення завдань та досягнення спільних цілей. Вона включає в себе (див. рисунок):

(1) стратегічний блок (розробка довгострокових стратегій розвитку ППП, які враховують інтереси обох сторін та визначають спільні цілі та завдання; галузевих планів розвитку публічно-приватного партнерства та регіональних і муніципальних планів розвитку ППП);

(2) нормативно-правовий блок (розроблення чітких і стабільних законодавчих норм та нормативно-правових актів, які регулюють умови участі публічних та приватних партнерів, їхні права та обов'язки, а також механізми вирішення спірних питань);

(3) організаційний блок (створення відповідних організацій чи комітетів, які відповідають за планування, управління та контроль за проектами ППП);

(4) фінансовий блок (визначення інструментів фінансування спільних проектів ППП та механізмів розподілу фінансових ресурсів між публічним та приватним секторами);

(5) інформаційний блок (створення механізмів комунікації, сприяння довіри та співпраці між секторами для ефективного взаємодії).

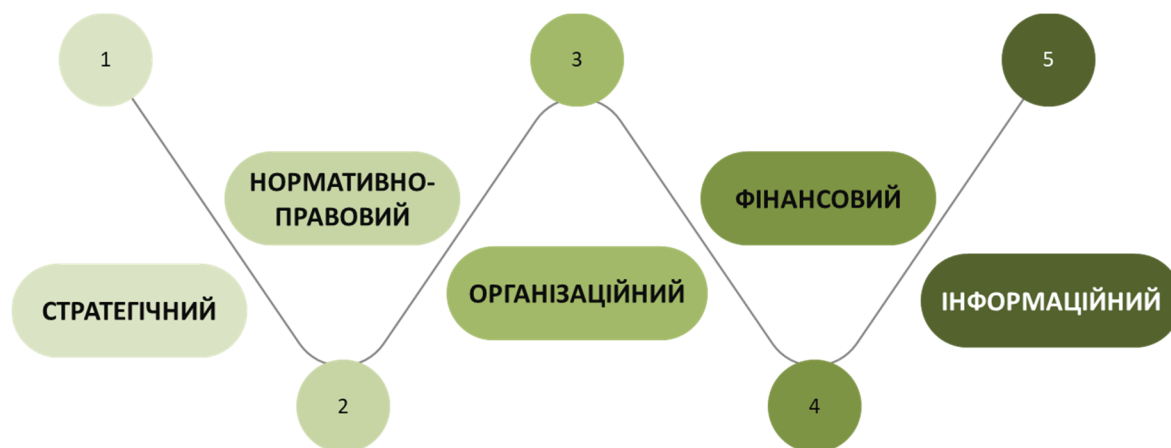

Рисунок. Складові концепції інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства

Складено автором.

Ця концепція створює основу для стійкого та продуктивного партнерства між публічним та приватним секторами, що дозволяє максимізувати вигоди від співпраці та досягати спільних стратегічних цілей.

Отже, інституціональне середовище встановлює умови для партнерства, визначаючи «правила гри», у той час як інституціональне забезпечення забезпечує практичну реалізацію цих правил та сприяє функціонуванню та розвитку ППП. Результативність співпраці в ППП в значній мірі залежить від якості інституціонального середовища. Сприятливе середовище стимулює ефективну взаємодію між суб'єктами, тоді як несприятливе – може обмежувати чи навіть робити таку співпрацю неефективною. Тому, важливою складовою для успішної діяльності публічно-приватного партнерства є якість формальних та неформальних норм, що сприяють підвищенню результативності співпраці та зменшенню трансакційних витрат.

Інституціональні передумови публічно-приватного партнерства

Використання інституціонального підходу до публічно-приватного партнерства відображає його багатокритеріальний контекст. Методологія цього підходу базується на визначенні ефективних інституціональних передумов, що впливають на ППП. Така задача є вкрай складною, оскільки вона передбачає не лише пошук вихідної точки для формулювання гіпотез і теорій, а й виявлення ключових компонентів відносини між «державою – бізнесом – міжнародними організаціями – громадськістю».

Інституціональні передумови публічно-приватного партнерства встановлюють «правила гри» та визначають як будуть укладатися, реалізовуватися та контролюватися угоди між публічними та приватними суб'єктами. Передумови, вказані міжнародними експертами, є критичними для успішної реалізації публічно-приватного партнерства [3-4; 7; 8, с. 8-9; 9]: існування надійного регулятора; здатність запроваджувати нормативно-правову базу; якість галузевих органів влади для надання підтримки;

відсутність корупції в країні. Ці передумови сприяють створенню стійкого та ефективного інституціонального середовища для публічно-приватного партнерства та забезпечують успішну реалізацію проєктів. На основі аналізу практики впровадження проєктів ППП у різних країнах з низькими та середніми доходами фахівці Міжнародного валютного фонду (МВФ) та Світового банку виявили наступні групи чинників, що впливають на цей процес [8, с. 5-9; 9]: *стан державних фінансів*: рівень бюджетного дефіциту; рівень державного боргу; рівень соціальної допомоги на душу населення; *політичні передумови*: етнічні передумови; структура політичних сил; політична стабільність; *ринкові передумови*: масштаби ринкового попиту та пропозиції; рівень життя населення; *макроекономічна стабільність*: інфляція; обмінний курс; рівень монетизації; рівень міжнародних резервів; *якість інститутів*: рівень корупції; рівень інституціональних ризиків; *стан законодавчої бази*: рівень верховенства права; тип законодавчої системи; *досвід впровадження проєктів ППП в країні*: рівень попереднього досвіду у впровадженні подібних проєктів на основі публічно-приватного партнерства.

Аналіз таких параметрів дозволяє зрозуміти, як ці чинники взаємодіють між собою та впливають на ефективність впровадження та успішне завершення проєктів ППП в країнах з різними економічними та політичними умовами. Більшість із наведених передумов мають інституціональний характер, а отже, ефективна реалізація механізму ППП потребує підготовленого інституціонального середовища.

Стан державних фінансів. Публічно-приватне партнерство стає ключовим механізмом для публічного сектора в умовах обмежених бюджетних ресурсів та потреби в реалізації інфраструктурних проєктів, які без цього співробітництва могли б залишитися нереалізованими. Країни з високим дефіцитом та значним державним боргом можуть активніше залучати механізми публічно-приватного партнерства як інструмент здійснення інвестиційних проєктів, які в інших умовах є важкофінансованими. Застосування таких механізмів дозволяє залучати приватний сектор як інвестора, зменшуючи тим самим навантаження на державний бюджет та сприяючи реалізації інфраструктурних проєктів з обмеженими комерційними можливостями.

Наступне припущення, яке базується на дослідженні МВФ показує, що країни зі значними зовнішніми доходами мають менші бюджетні обмеження та менше мотивації до впровадження проєктів публічно-приватного партнерства. Це припущення викликано тим, що ці країни можуть використовувати зовнішні джерела доходів для покриття фінансових потреб, що в свою чергу зменшує необхідність у залученні приватних інвестицій через партнерство з приватним сектором.

Показники, що визначають передумови для реалізації публічно-приватного партнерства у кон-

тексті державних фінансів, за методологією МВФ включають: дефіцит бюджету, обсяг державного боргу, рівень зовнішньої допомоги на душу населення та обсяг експорту енергоресурсів. Вони стають важливими факторами для аналізу й усвідомлення впливу стану державних фінансів на можливість та здатність країни до реалізації публічно-приватних партнерств у сфері інфраструктури та інших галузях [8, с. 5-6].

Політичне середовище. Країни з високим рівнем етнічної різноманітності частіше потребують більшої кількості інфраструктурних проєктів або суспільних послуг. Це впливає з наявності міжетнічного конфлікту, який ускладнює об'єднання ресурсів для спільної реалізації загальних суспільних проєктів. Тому зростання числа потрібних інфраструктурних ініціатив автоматично покладає додатковий фінансовий навантаження на державний сектор, вимагаючи при цьому залучення приватних фінансових ресурсів. У той же час, уряди країн, що впроваджують ринковоорієнтовану політику, проявляють більшу зацікавленість до залучення приватного фінансування у інфраструктурні проєкти.

З урахуванням викладеного, можна виділити наступні припущення, які визначають сфери політичного середовища, що впливають на активність публічно-приватного партнерства: реалізація та розвиток публічно-приватного партнерства позитивно корелює з рівнем етнічної фракціоналізації; публічно-приватне партнерство більш розвинене у політично стабільних країнах з відповідальними урядами [8, с. 6; 9].

Ринкові умови і макроекономічна політика. Якщо державний сектор намагається посилити свої обмежені фінансові ресурси через публічно-приватне партнерство, приватний сектор керується виключно інтересами отримання прибутку. Прибутковість проєктів публічно-приватного партнерства є вкрай важливою умовою залучення приватних партнерів, оскільки інфраструктурні проєкти потребують суттєвих витрат і тривалого часу для їхньої окупності, тож комерційний ризик таких проєктів вельми високий. Стан та потужність ринку впливають на стимули для приватного сектора щодо можливої участі в проєктах ППП.

Попит на послуги, які надаватимуться в результаті реалізації проєкту, та розмір ринку є важливими детермінантами участі приватного сектора в проєктах ППП. Послуги в інфраструктурній сфері, доступні для великої кількості споживачів за ринковими цінами дозволяють швидше відшкодувати витрати. Рівень доходів або купівельна спроможність також є важливими, оскільки свідчать про здатність потенційних клієнтів платити ринкові ціни за послуги. З іншого боку, існує ризик, що в довгостроковій перспективі сукупний попит може не забезпечити окупність витрат за ринковими цінами, або знати впливу макроекономічних шоків. Ці ризики особливо серйозні у випадках, коли раніше на та-

кому ринку не надавалися інфраструктурні послуги, де потенційний попит невідомий, або там, де раніше тарифи на комунальне обслуговування субсидувалися і погано сплачувались. У деяких випадках уряд бере на себе відповідальність за сплату тарифів або погоджується купити інфраструктурні послуги проєкту публічно-приватного партнерства за договірною ціною. Це зменшує ризики для приватних інвесторів, однак також часто призводить до перегляду умов договору, особливо в період кризи, коли уряд обмежує забезпечення умовних зобов'язань або коли приватні інвестори не можуть виконати умови контракту [10]. Для залучення приватних інвестицій важливі стабільна макроекономічна кон'юнктура, прозоре тарифне регулювання, позитивна фінансова історія виконання зобов'язань і виважена економічна політика [11]. Уряди, що здійснюють збалансовану політику, отримують позитивні рейтинги за оцінками рейтингових агентств, і, як результат, більш ефективно залучають приватних інвесторів для реалізації проєктів публічно-приватного партнерства. Іншим фактором, що впливає на стимулювання приватного сектора щодо участі в проєктах публічно-приватного партнерства, є ризик зміни валютного курсу. Фінансування більшості інфраструктурних проєктів у країнах, що розвиваються, здійснюється через викуп акцій або надання позик. Інвестори стикаються не лише з внутрішніми ризиками країни, але і з валютними ризиками. Боргові виплати, як і дивіденди, здійснюються в іноземній валюті, тоді як доходи накопичуються в національній валюті. Різка девальвація може істотно знизити рентабельність проєктів ППП. Такий сценарій вже відбувався під час реалізації численних проєктів ППП у 1990-х роках у країнах Латинської Америки і Південно-Східної Азії.

Таким чином, можна виділити такі припущення, що впливають на активізацію публічно-приватного партнерства: публічно-приватне партнерство більш активно розвивається у країнах із великими ринками та високою купівельною спроможністю населення; публічно-приватне партнерство більш розвинене в країнах із надійними, передбачуваними і стабільними макроекономічними умовами. Країни з нижчою інфляцією і стабільними обмінними курсами є більш привабливими для впровадження публічно-приватного партнерства [8, с. 6-7; 9].

Якість інститутів і система законодавства. Якість інститутів та система законодавства мають ключове значення для інвесторів, оскільки проєкти публічно-приватного партнерства базуються на договірних відносинах. Успішність виконання цих проєктів залежить від регулятивного середовища, що у свою чергу визначається якістю інститутів. Слабкі інститути породжують недовіру до якості виконання угод та підвищують ризик для країни. Високий ризик зменшує інвестиційні стимули для участі у проєктах публічно-приватного партнерства.

Таким чином, міцні інститути та ефективна система верховенства права є ключовими факторами для активізації публічно-приватного партнерства.

Згідно з висловленими думками міжнародних експертів [8; 10-15], ефективність правових інститутів має значно більший вплив на залучення зовнішніх фінансових ресурсів, ніж просто наявність кодифікованого законодавства.

Враховуючи це, можна сформулювати такі передумови щодо впливу якості інститутів і правової системи на процеси активізації публічно-приватного партнерства: країни із слабкими інститутами та низькою якістю бюрократії є більш ризиковими і, відповідно, менше привабливими для реалізації проєктів публічно-приватного партнерства; розвиток публічно-приватного партнерства більш інтенсивний в країнах із сильними та ефективними інститутами права; розвиток публічно-приватного партнерства більш активний в країнах з кодифікованим правом.

Також для розвитку публічно-приватного партнерства важливою передумовою виступає *репутація уряду і досвід бізнесу в проєктах публічно-приватного партнерства*. Розвиток публічно-приватного партнерства є більш активним у країнах, де як у приватного, так і у публічного секторів існує позитивний досвід у реалізації проєктів ППП. Такий досвід відображає успішність інфраструктурних проєктів, що сприяли підтвердженню ефективності урядової діяльності та здатності приватного сектору працювати в національних умовах. Це припущення підкреслює, що позитивний досвід і результати успішної співпраці між секторами з приводу інфраструктурних проєктів викликають більший інтерес і бажання залучення до подібних партнерств у майбутньому. Цей досвід служить прикладом ефективної співпраці, що підвищує довіру і впевненість у тому, що проєкти ППП можуть бути успішними і в майбутньому.

Виходячи з наведених передумов, інституціональні мають значущий вплив на формування та розвиток публічно-приватного партнерства. Вони складають комплексний набір умов, які впливають на ефективність і сприятливість середовища для співпраці між державою та бізнесом.

Концепція публічно-приватного партнерства в Україні та її інституціональне забезпечення в повоєнні умови

Проблема інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства у повоєнні часи в Україні викликає дедалі більший інтерес. Незважаючи на те, що публічно-приватне партнерство та його різноманітні форми використовувалися десятиліттями, їх реалізація в повоєнних умовах створює унікальні виклики та можливості, які потребують спеціального інституціонального забезпечення.

Відновлення зруйнованої інфраструктури та людських домівок потребують першочергового ви-

рішення, а публічно-приватне партнерство є одним із ефективніших інструментів з реалізації плану повоєнної відбудови [16-18]. Однак, механізм ППП потрібно адаптувати до залучення інвестицій на відбудову зруйнованої інфраструктури в Україні на засадах ідеології резильєнтності та принципів «build back better».

Публічно-приватне партнерство визначено одним із індикаторів Цілей сталого розвитку та є механізмом фінансування їх досягнення шляхом мобілізації приватних інвестицій на розвиток інфраструктури та покращення якості й доступності суспільно значущих послуг. У Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 25.09.2015 A / RES / 70/1 «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» публічно-приватне партнерство визначено як один з пріоритетних напрямів досягнення сталого розвитку. Взаємозв'язок цілей сталого розвитку та публічно-приватного партнерства впливає з Цілі 17 «Зміцнення засобів реалізації Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку та активізація його діяльності», в якій безпосередньо вказується: «Заохочувати і стимулювати ефективне партнерство у державному секторі, публічно-приватне партнерство та партнерство серед організацій громадянського суспільства, спираючись на досвід і стратегії залучення ресурсів сторін партнерства», а також з Цілі 9 «Створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям», у якій передбачається «розвиток якісної, надійної, стійкої та сталої інфраструктури, включаючи регіональну та транскордонну інфраструктуру, з метою підтримки економічного розвитку та добробуту людей» [19].

У 2019 році Європейська економічна комісія Організації Об'єднаних Націй ухвалила концепцію «ППП на користь людей для досягнення Цілей Сталого Розвитку» та Керівні принципи в сфері ППП на користь людей на підтримку Цілей сталого розвитку. Цими документами Європейська економічна комісія Організації Об'єднаних Націй урегулювала вжиток нової моделі – «Модель публічно-приватного партнерства на користь людей» (People-first PPPs) [20].

У вітчизняній практиці є чимала кількість публікацій щодо розвитку партнерських відносин між бізнесом і владою в досягненні національних індикаторів Цілей сталого розвитку для України [21-26] та застосування публічно-приватного партнерства у повоєнному відновленні економіки на прикладі інфраструктурних об'єктів [27-30]. Різним аспектам розвитку публічно-приватного партнерства присвятили свої наукові дослідження такі іноземні вчені як: Auther J. [31], Gerrard M., Michael B. [32], Murphy T. [33], Grimsey D., Lewis M. [34], Yang Y., Hou Y., Wang Y. [35], Spielman D., Hartwich F., Grebmer K. [36], Newman J., Perl A. [37], Ampratwum G., Tam V.W.Y., Osei-Kyei R. [38] та інші. Крім того, важливу роль у підтримці розвитку публічно-

приватного партнерства в Україні здійснюють такі міжнародні організації, як Світовий банк, Міжнародний валютний фонд, Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейська економічна комісія ООН, Організація економічного співробітництва та розвитку тощо. Вони надають технічну допомогу українському уряду та організаціям приватного сектору в розробці та реалізації проєктів ППП, проводять програми навчання та розбудови потенціалу для урядовців, представників приватного сектору та організацій громадянського суспільства в Україні; сприяють обміну знаннями та передовим досвідом між країнами та регіонами щодо ППП.

Інституціональне забезпечення публічно-приватного партнерства у повоєнні часи характеризується тим, що руйнування, спричинені війною, потребуватимуть відбудови, а ППП є ефективним інструментом вирішення складних завдань повоєнної реконструкції за принципами «build back better». Принципи «build back better» стосуються перебудови або відновлення регіону/міста/громади чи економіки таким чином, щоб вирішити основні проблеми, які викликані руйнуванням чи занепадом, з акцентом на створення більш сталих систем. ППП є ефективним способом досягнення цієї мети, оскільки воно об'єднує досвід і ресурси як публічного, так і приватного секторів для створення інноваційних рішень. Поєднуючи сильні сторони кожного сектору, ППП створює нові рішення, які неможливі в окремому секторі, а також партнерство може забезпечити відновлення економіки на засадах резильєнтності. Успіх застосування публічно-приватного партнерства у повоєнних умовах значною мірою залежить від інституціонального забезпечення. У світовій практиці не існує універсального науково-методичного підходу до інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства, тим паче у воєнному та повоєнному періодах. В залежності від конкретного контексту, включаючи рівень конфлікту, характер економіки та політичне середовище, мають використовуватися різні підходи. Крім того, залучення зацікавлених сторін, включаючи міжнародні установи, організації громадянського суспільства та місцеві громади, має вирішальне значення для забезпечення інклюзивності, прозорості та підзвітності публічно-приватного партнерства. Для цього потрібні інституціональні механізми підтримки та стимулювання, які забезпечують вагому участь і залучення як приватного сектору, так і міжнародних учасників у реалізацію проєктів ППП. Особливо важливим для проєктів ППП є залученість міжнародних учасників, що у свою чергу потребує удосконалення інституціонального забезпечення у частині розширення наукових уявлень та напрацювання оригінальних концептуальних положень в контексті повоєнного відновлення економіки України, що має фокусом розвитку інфраструктури.

У сучасний період в Україні інституціональні умови та інструменти публічно-приватного парт-

нерства перебувають на етапі формування. Низький рівень розвитку цього партнерства за інституціональною теорією пояснюється недосконалістю інституціонального середовища й відповідно інституціонального забезпечення. На практиці це проявляється у недосконалості нормативно-правової бази публічно-приватного партнерства; нестабільності регуляторного середовища; недостатнє врахування інтересів громадськості та соціальних аспектів; недостатня координація між публічними органами та приватним сектором; бюрократичні перешкоди та відсутність швидкості в прийнятті рішень; відсутність механізмів стимулювання та підтримки партнерства; відсутності чіткої стратегії розвитку публічно-приватного партнерства.

Розвиток концепції інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства у воєнні та повоєнні часи відображає важливість цього напрямку для України. Міжнародні організації готові надати підтримку в цьому аспекті, однак рекомендації, що надходять від зарубіжних консультантів, часто характеризуються різноспрямованістю та фрагментарністю. З метою максимально ефективного використання обмежених ресурсів країни та раціонального використання іноземної допомоги, варто розробити концепцію інституціонального забезпечення ППП у повоєнні часи. Концепція інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства в Україні потребує комплексного підходу. У даному контексті необхідно враховувати національні інтереси та потреби розвитку країни та суспільства. Також важливо враховувати високий рівень ризиків і загроз, що існують у всіх сферах: внутрішній та зовнішній, соціально-економічний, суспільно-політичний, воєнний, екологічний та ін.

Враховуючи, що розбудова публічно-приватного партнерства є складним завданням, вирішення якого передбачає залучення широкого спектру державних установ, але в першу чергу, Кабінету Міністрів України доцільно розробити проєкт відповідної Концепції інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства у повоєнні часи. Крім загального концептуального підходу до розвитку публічно-приватного партнерства, проєкт Концепції має на меті визначення таких аспектів як: стратегічні напрями розвитку на середньо- та довгострокову перспективу ППП (визначення пріоритетних сфер співпраці та конкретних проєктів для спільного розвитку); створення єдиної нормативно-правової бази для узгоджених дій публічних органів у сфері ППП (розробка стандартних правил та законодавчих принципів для керівництва та підтримки ППП на всіх рівнях); запровадження єдиних стандартів та рекомендацій для реалізації ППП (уніфікація підходів та розробка рекомендацій для ефективної реалізації партнерства); створення національного координатора – проєктного офісу ППП та його допоміжних структур (утворення центральної установи для

керівництва та координації проєктів ППП на національному рівні, а також регіональних центрів для підтримки на місцевому рівні); розподіл відповідальності та повноважень між публічними органами (визначення ролей та функцій різних державних установ у реалізації ППП на різних рівнях); постійні механізми взаємодії між державною, місцевою владою, неурядовими організаціями, приватним сектором та міжнародними партнерами (розробка та впровадження системи співпраці для всіх зацікавлених учасників на національному та місцевому рівнях); створення системи збору статистичних даних для моніторингу ППП (розробка методології та інструментарію статистичного спостереження на основі міжнародних стандартів для ефективного контролю за проєктами ППП); форми співпраці між міжнародними, публічними та приватними секторами для спільного розвитку проєктів (розвиток міжнародно-публічно-приватного партнерства); просування ідеології ППП через проведення публічних заходів та навчальних програм (організація заходів для залучення уваги та підтримки усіх учасників щодо важливості ППП). Ці елементи формують основні стратегічні напрями та умови для успішної реалізації публічно-приватного партнерства на різних рівнях управління та виконання проєктів.

Висновки. Проблема інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства у повоєнні часи в Україні набуває великого значення. ППП стає ключовим інструментом для відновлення інфраструктури, особливо в контексті принципів «build back better» та досягнення Цілей сталого розвитку. Міжнародні організації і науковці активно підтримують розвиток ППП в Україні. Однак успішність цього підходу в повоєнних умовах визначається необхідністю ефективного інституціонального забезпечення, яке враховує особливості повоєнного відновлення та забезпечує участь всіх зацікавлених сторін.

Сформовано засади розвитку концепції інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства у повоєнні часи. Інституціональне середовище ППП представляє систему норм, що регулюють взаємодію між державними та приватними суб'єктами. Інституціональне забезпечення ППП включає механізми й інструменти, необхідні для його реалізації. Концепція інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства спрямована на створення умов для спільної діяльності публічного та приватного секторів, включаючи стратегічне планування, нормативно-правове регулювання, організаційний аспект, фінансове управління та інформаційну підтримку.

Визначено передумови, які необхідно враховувати для забезпечення ефективності реалізації публічно-приватного партнерства, а саме: стан державних фінансів, політичні передумови, ринкові умови, макроекономічна стабільність, якість інститутів та

законодавча база. Більшість цих викликів мають інституціональну природу, що підкреслює необхідність готовності відповідного інституціонального

забезпечення для успішної реалізації публічно-приватного партнерства.

Література

1. Норт Д. *Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки* / пер. з англ. під ред. І. Дзюби. Київ: Основи, 2000. 198 с.
2. Mhamed Biygautane. *The Institutional Context of Public-Private Partnerships*. Books, Edward Elgar Publishing. 2022. March. No. 20893. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781802200140>.
3. Klijn E. H., Teisman, G. *Institutional and Strategic Barriers to Public-Private Partnership*. 2007. URL: <https://www.semanticscholar.org/paper/Institutional-and-Strategic-Barriers-to-Klijn-Teisman/16b663d97c7fd83fa3fa0ab12771577907a2cb7a# citing-papers>.
4. Yexin Mao. (2023). The Distortion of Public-Private Partnerships in China: An Institutional Perspective of Central-Local Government Relations. *Administration & Society*. 2023. Vol. 55. Issue 4. P. 752-776. DOI: <https://doi.org/10.1177/00953997231158343>.
5. Casady C., Eriksson K., Levitt R., Scott W. Examining the State of Public-Private Partnership (PPP) Institutionalization in the United States. *The Engineering Project Organization Journal*. 2018. Vol. 8 (1). P. 177-198. DOI: <https://doi.org/10.25219/epoj.2018.00109>.
6. Casady C., Eriksson K., Levitt R., Scott W. (Re)defining public-private partnerships (PPPs) in the new public governance (NPG) paradigm: an institutional maturity perspective. *Public Management Review*. 2020. Vol. 22. Issue:2. P. 161-183. DOI: <https://doi.org/10.1080/14719037.2019.1577909>.
7. Financial Structuring of Infrastructure Projects in Public-Private Partnerships: An Application to Water Projects. *Inter-American Development Bank*. 2006. URL: <https://publications.iadb.org/en/publication/10977/financial-structuring-infrastructure-projects-public-private-partnerships>.
8. Mona Hammami, Jean-Francois Ruhashyankiko, Etienne B. Yehoue. *Determinants of Public-Private Partnerships in Infrastructure*. *IMF Working Paper*. 2006. Volume 2006, Issue 099. 39 p. URL: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2006/wp0699.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451863598.001>.
9. *Державно-приватне партнерство в системі регулювання економіки*: монографія / [Єфіменко Т. І., Черевиков С. Л., Павлюк К. В. та ін.]; за заг. ред. чл.-кор. НАНУ Т. І. Єфіменко; Ін-т екон. та прогнозів. Київ, 2012. 372 с.
10. Ehrhardt, David, and Timothy Irwin. Avoiding Customer and Taxpayer Bailouts in Private Infrastructure Projects Policy toward Leverage, Risk Allocation, and Bankruptcy. *Policy Research Working Paper*. 2004. No. 3274. Washington: World Bank. DOI: <https://doi.org/10.1596/1813-9450-3274>.
11. Dailami Mansoor, Michael Klein. Government Support to Private Infrastructure Projects in Emerging Markets. *Policy Research Working Paper*. 1997. No. 1688. Washington: World Bank.
12. Sabry M. I. Good governance, institutions and performance of public private partnerships. *International Journal of Public Sector Management*. 2015. Vol. 28. No. 7. P. 566-582. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-01-2015-0005>.
13. Malik S., Kaur S. Determinants of public-private partnerships: an empirical analysis of Asia. *Transforming Government: People, Process and Policy*. 2022. Vol. 16. No. 3. P. 261-276. DOI: <https://doi.org/10.1108/TG-10-2021-0163>.
14. Aparajita Gupta, Anil Kumar Sharma. The role of institutional and governance factors in public-private partnerships infrastructure investments in emerging economies. *Journal of Public Affairs*. 2023. Vol. 23. Issue 4. DOI: <https://doi.org/10.1002/pa.2874>.
15. Carter Boon Casady. Examining the institutional drivers of public-private partnership (PPP) market performance: a fuzzy set qualitative comparative analysis (fsQCA). *Public Management Review*. 2021. Vol. 23. Issue 7. P. 981-1005.
16. У Комітеті з питань економічного розвитку за участю міжнародних партнерів обговорили перспективи застосування інструментів державно-приватного партнерства для відбудови України. *Прес-служба Апарату Верховної Ради України*. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/232589.html.
17. Уряд ухвалив рішення, яке підвищить привабливість державно-приватного партнерства для інвесторів. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-ukhvalyv-rishennia-iake-pidvyshchyt-pryvablyvist-derzhavno-pryvathnoho-partnerstva-dlia-investoriv>.
18. В Україні посилили гарантії для бізнесу у рамках державно-приватного партнерства. *Міністерство економіки України*. URL: <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=29e47fc8-cf80-48ea-9999-81ee31fff725&title=VUkrainiPosililiGarantiiDliaBiznesuURamkakhDerzhavnoprivatnogoPartnerstva>.
19. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. *UN General Assembly*. 2015, 21 October. A/RES/70/1. URL: <https://www.refworld.org/docid/57b6e3e44.html>.
20. Обговорення питань удосконалення законодавства України про ДПП з метою досягнення Цілей сталого розвитку. Агенція з питань підтримки державно-приватного партнерства. URL: https://pppagency.me.gov.ua/uk/obgovorennya-pitan-vporyadkuvannya-zakonodavstva-ukrayini-pro-dpp-dlya-dosyagnennya-czilej-stalogo-rozvitku/?fbclid=IwAR1KHkz-mUsif7bsYx-JWFkgLMrj3ASQ0CKBPVud_hVIB8FT0BhUjtnuxbk.
21. Запатрина І. В. Керівництво «Посилення ролі бізнесу в досягненні ЦСР в Україні» в рамках проекту ПРООН/GIZ «Підтримка реалізації Цілей сталого розвитку в Україні». Київ, 2018.
22. Запатрина І. В. *Публічно-частное партнерство для целей устойчивого развития*. Київ: Либідь, 2017. URL: http://arpp.com.ua/wp-content/uploads/2015/10/P_2.pdf.
23. Косович Б. Державно-приватне партнерство як один з важливих інструментів забезпечення цілей сталого розвитку. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30. № 4. С. 51-59. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.051>.
24. Лук'яненко І. Г., Мар'янович М. Е. Роль державно-приватного партнерства в розбудові критичної інфраструктури для досягнення Цілей сталого розвитку в Україні. *Бізнес Інформ*. 2020. №1. С. 291-297. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-291-297>.
25. Сімсон О. Е. *Правова модель публічно-приватного партнерства в інноваційній сфері*: монографія / Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Я. Мудрого». Харків: Право, 2013.

26. Круглов В. В. *Розвиток державно-приватного партнерства в Україні: механізми державного регулювання*: монографія. Хаків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2019.
27. Круглов В. В. Державно-приватне партнерство як інструмент інфраструктурного відновлення українських міст. *Актуальні проблеми державного управління*. 2022. № 1 (60). С. 62–76. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-04>.
28. Панченко К. Як колаборація бізнесу та держави допоможе відновлювати Україну. *Економічна правда*. 2022. 22 липня. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/>.
29. Матвійшин С., Вершигора Ю. Перспективи використання державно-приватного партнерства для відбудови України у повоєнний період. *Демократичне спрямування*. 2022. Вип. 2(30). С. 29–43. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029>.
30. Никифорок О. І., Гусев Ю. В., Чмирьова Л. Ю. Державно-приватне партнерство: інституціональне середовище для розвитку та модернізації інфраструктури України. *Економіка і прогнозування*. 2018. №3. С. 79-101. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2018.03.079>.
31. Auther J. Infrastructure: Bridging the gap. *Financial Times*. 2015. URL: <https://www.ft.com/content/0ac1a45e-86c8-11e5-90de-f44762bf9896>.
32. Gerrard M. B., Michael B. What are public-private partnerships, and how do they differ from privatizations? *Finance & Development*. 2001. Vol. 38. Issue 3. URL: <http://www.imf.org/external/pubind.html>.
33. Murphy T. J. The case for public-private partnerships in infrastructure. *Canadian Public Administration*. 2008. Vol. 51(1). URL: <http://www.mcmillan.ca/Files>. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1754-7121.2008.00006.x>.
34. Grimsey D., Lewis M. K. *Public private partnerships: The worldwide revolution in infrastructure provision and project finance*. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing, 2004. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781845423438>.
35. Yang Y., Hou Y., Wang Y. On the Development of Public-Private Partnerships in Transitional Economies: An Explanatory Framework. *Public Administration Review*. 2013. Vol. 73 (2). P. 301–310. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2012.02672.x>.
36. Spielman D. J., Hartwich F., Grebmer K. Public-Private Partnerships and Developing-Country Agriculture: Evidence from the International Agricultural Research System. *Public Administration and Development*. 2010. Vol. 30. P. 261–276. DOI: <https://doi.org/10.1002/pad.v30.4>.
37. Newman J., Perl A. Partnerships in Climate: Public-Private Partnerships and British Columbia's Capacity to Pursue Climate Policy Objective. *Canadian Public Administration*. 2014. Vol. 57 (2). P. 217–233. DOI: <https://doi.org/10.1111/capa.12051>.
38. Ampratwum G., Tam V.W.Y., Osei-Kyei R. Critical analysis of risks factors in using public-private partnership in building critical infrastructure resilience: a systematic review. *Construction Innovation*. 2023. Vol. 23. No. 2. P. 360-382. DOI: <https://doi.org/10.1108/CI-10-2021-0182>.

References

1. North, D. (2000). Instytutsii, instytutsiina zmina ta funktsionuvannia ekonomiky [Institutions, institutional change and functioning of the economy]. Trans. from English. Kyiv, Osnovy [in Ukrainian].
2. Mhamed Biygautane. (2022). *The Institutional Context of Public-Private Partnerships*. Books, Edward Elgar Publishing. Number 20893, March. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781802200140>.
3. Klijn, E. H., Teisman, G. (2007). *Institutional and Strategic Barriers to Public-Private Partnership*. 2007. Retrieved from <https://www.semanticscholar.org/paper/Institutional-and-Strategic-Barriers-to-Klijn-Teisman/16b663d97c7fd83fa3fa0ab12771577907a2cb7a# citing-papers>.
4. Yexin Mao. (2023) The Distortion of Public-Private Partnerships in China: An Institutional Perspective of Central-Local Government Relations. *Administration & Society*, Vol. 55, Issue 4, pp. 752-776. DOI: <https://doi.org/10.1177/00953997231158343>.
5. Casady, C., Eriksson, K., Levitt, R., Scott, W. (2018). Examining the State of Public-Private Partnership (PPP) Institutionalization in the United States. *The Engineering Project Organization Journal*, Vol. 8 (1), pp. 177-198. DOI: <https://doi.org/10.25219/epoj.2018.00109>.
6. Casady, C., Eriksson, K., Levitt, R., Scott, W. (2020). (Re)defining public-private partnerships (PPPs) in the new public governance (NPG) paradigm: an institutional maturity perspective. *Public Management Review*, Vol. 22, Issue 2, pp. 161-183. DOI: <https://doi.org/10.1080/14719037.2019.1577909>.
7. Financial Structuring of Infrastructure Projects in Public-Private Partnerships: An Application to Water Projects. (2006). *Inter-American Development Bank*. Retrieved from <https://publications.iadb.org/en/publication/10977/financial-structuring-infrastructure-projects-public-private-partnerships>.
8. Mona Hammami, Jean-Francois Ruhashyankiko, Etienne B. Yehoue. (2006). *Determinants of Public-Private Partnerships in Infrastructure*. *IMF Working Paper*, Volume 2006, Issue 099. 39 p. Retrieved from <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2006/wp0699.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781451863598.001>.
9. Yefimenko, T. I., Cherevykov, Ye. L., Pavliuk, K. V. et al. (2012). Derzhavno-pryvatne partnerstvo v systemi rehuliuвання ekonomiky [Public-private partnership in the system of economic regulation]. Kyiv, Institute of Economics and predicted. 372 p. [in Ukrainian].
10. Ehrhardt, D., Timothy I. (2004). Avoiding Customer and Taxpayer Bailouts in Private Infrastructure Projects Policy toward Leverage, Risk Allocation, and Bankruptcy. *Policy Research Working Paper*, No. 3274. DOI: <https://doi.org/10.1596/1813-9450-3274>.
11. Dailami Mansoor, Michael Klein. (1997). Government Support to Private Infrastructure Projects in Emerging Markets. *Policy Research Working Paper*, No. 1688. Washington, World Bank.
12. Sabry, M. I. (2015). Good governance, institutions and performance of public private partnerships. *International Journal of Public Sector Management*, Vol. 28, No. 7, pp. 566-582. DOI: <https://doi.org/10.1108/IJPSM-01-2015-0005>.
13. Malik, S., Kaur, S. (2022). Determinants of public-private partnerships: an empirical analysis of Asia. *Transforming Government: People, Process and Policy*, Vol. 16, No. 3, pp. 261-276. DOI: <https://doi.org/10.1108/TG-10-2021-0163>.
14. Aparajita Gupta, Anil Kumar Sharma. (2023). The role of institutional and governance factors in public-private partnerships infrastructure investments in emerging economies. *Journal of Public Affairs*, Vol. 23, Issue 4. DOI: <https://doi.org/10.1002/pa.2874>.
15. Carter Boon Casady. (2021). Examining the institutional drivers of public-private partnership (PPP) market performance: a fuzzy set qualitative comparative analysis (fsQCA). *Public Management Review*, Vol. 23, Issue 7, pp. 981-1005. DOI: <https://doi.org/10.1080/14719037.2019.1708439>.

16. U Komiteti z pytan ekonomichnoho rozvytku za uchastiu mizhnarodnykh partneriv obhovoryly perspektyvy zastosuvannya instrumentiv derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia vidbudovy Ukrainy [The Committee on Economic Development, with the participation of international partners, discussed the prospects for the use of public-private partnership tools for the reconstruction of Ukraine]. *Press service of the Apparatus of the Verkhovna Rada of Ukraine*. Retrieved from https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/232589.html [in Ukrainian].
17. Uriad ukhvalyv rishennia, yake pidvyshchyt pryvablyvist derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia investoriv [The government has adopted a decision that will increase the attractiveness of public-private partnerships for investors]. *www.kmu.gov.ua*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-ukhvalyv-rishennia-iake-pidvyshchyt-pryvablyvist-derzhavno-pryvatnoho-partnerstva-dlia-investoriv> [in Ukrainian].
18. V Ukraini posylyly harantii dlia biznesu u ramkakh derzhavno-pryvatnoho partnerstva [In Ukraine, guarantees for business within the framework of public-private partnership have been strengthened]. *Ministry of Economy of Ukraine*. Retrieved from <https://www.me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=29e47fc8-cf80-48ea-9999-81ee31fff725&title=VUkrainiPosyliiGarantiiDliaBiznesuURamkakhDerzhavnoprivatnogoPartnerstva> [in Ukrainian].
19. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. (2015). *UN General Assembly*. A/RES/70/1. Retrieved from <https://www.refworld.org/docid/57b6e3e44.html>.
20. Obhovorennia pytan udoskonalennia zakonodavstva Ukrainy pro DPP z metoiu dosiahnennia Tsilei staloho rozvytku [Discussion of issues of improving the legislation of Ukraine on PPPs in order to achieve the Sustainable]. *Development Goals. Agency for support of public-private partnership*. Retrieved from https://pppagency.me.gov.ua/uk/obgovorennia-pitan-vporyadkuvannya-zakonodavstva-ukrayini-pro-dpp-dlya-dosyagnennia-czilej-stalogo-rozvitku/?fbclid=IwAR1KHZk-mUsif7bsYx-JWFkgLMrj3ASQ0CKBPVud_hVIB8FT0BhUjtnuxbk [in Ukrainian].
21. Zapatrina, I. V. (2018). Kerivnytstvo «Posylennia roli biznesu v dosiahnenni TsSR v Ukraini» v ramkakh projektu PROON/GIZ «Pidtrymka realizatsii Tsilei staloho rozvytku v Ukraini» [Management "Strengthening the role of business in achieving the SDGs in Ukraine" within the framework of the UNDP/GIZ project "Supporting the implementation of the Sustainable Development Goals in Ukraine"]. Kyiv [in Ukrainian].
22. Zapatrina, I. V. (2017). Publichno-chastnoye partnerstvo dlya tseley ustoychivogo razvitiya [Public-private partnership for sustainable development]. Kyiv, Lybid [in Russian].
23. Kosovych, B. (2020). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak odyn z vazhlyvykh instrumentiv zabezpechennia tsilei staloho rozvytku [State-private partnership as one of the important tools for ensuring the goals of ongoing development]. *Ekonomichnyi analiz – Economic analysis*, Vol. 30, No. 4, pp. 51-59. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.04.051> [in Ukrainian].
24. Lukianenko, I. H., Marianovych, M. E. (2020). Rol derzhavno-pryvatnoho partnerstva v rozbudovi krytychnoi infrastruktury dlia dosiahnennia Tsilei staloho rozvytku v Ukraini [The role of public-private partnership in the development of critical infrastructure to achieve the goals of development in Ukraine]. *Biznes Inform – Business Inform*, 1, pp. 291–297. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-291-297> [in Ukrainian].
25. Simson, O. E. (2013). Pravova model publichno-pryvatnoho partnerstva v innovatsiinii sferi [Legal model of public-private partnership in the innovation sphere]. Kharkiv, Pravo [in Ukrainian].
26. Kruhlov, V. V. (2019). Rozvytok derzhavno-pryvatnoho partnerstva v Ukraini: mekhanizmy derzhavnogo rehulivannia [Development of state-private partnership in Ukraine: mechanisms of state regulation]. Kharkiv, «Mahistr» [in Ukrainian].
27. Kruhlov, V. V. (2022). Derzhavno-pryvatne partnerstvo yak instrument infrastrukturalnoho vidnovlennia ukraïnskykh mist [State-private partnership as a tool for infrastructural renovation of Ukrainian places]. *Aktualni problemy derzhavnogo upravlinnia – Current problems of government administration*, 1 (60), pp. 62–76. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-1-04> [in Ukrainian].
28. Panchenko, K. (2022). Yak kolaboratsiia biznesu ta derzhavy dopomozhe vidnovliuvaty Ukrainu [How the collaboration of business and the state will help restore Ukraine]. *Ekonomichna pravda*, July 22. Retrieved from <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/07/19/689341/> [in Ukrainian].
29. Matviishyn, Ye., Vershyhora, Yu. (2022). Perspektyvy vykorystannia derzhavno-pryvatnoho partnerstva dlia vidbudovy Ukrainy u povoiennyi period [Prospects of using public-private partnership for the reconstruction of Ukraine in the post-war period]. *Demokratychnye spriamuvannia – Democratic direction*, Issue 2(30), pp. 29-43. DOI: <https://doi.org/10.23939/dg2022.02.029> [in Ukrainian].
30. Nykyforuk, O. I., Husiev, Yu. V., Chmyrova, L. Yu. (2018). Derzhavno-pryvatne partnerstvo: instytutsionalne seredovyshe dlia rozvytku ta modernizatsii infrastruktury Ukrainy [Public-private partnership: institutional environment for the development and modernization of the infrastructure of Ukraine]. *Ekonomika i prohnozuvannia – Economics and forecasting*, 3, pp. 79-101. DOI: <https://doi.org/10.15407/eip2018.03.079> [in Ukrainian].
31. Aulter, J. (2015). Infrastructure: Bridging the gap. *Financial Times*. Retrieved from <https://www.ft.com/content/0ac1a45e-86c8-11e5-90de-f44762bf9896>.
32. Gerrard, M. B., Michael, B. (2001). What are public-private partnerships, and how do they differ from privatizations? *Finance & Development*, Vol. 38, Issue 3. Retrieved from <http://www.imf.org/external/pubind.htm>.
33. Murphy, T. J. (2008). The case for public-private partnerships in infrastructure. *Canadian Public Administration*, Vol. 51(1). Retrieved from <http://www.mcmillan.ca/Files>. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1754-7121.2008.00006.x>.
34. Grimsey, D., Lewis, M. K. (2004). *Public private partnerships: The worldwide revolution in infrastructure provision and project finance*. Northampton, MA: Edward Elgar Publishing. DOI: <https://doi.org/10.4337/9781845423438>.
35. Yang, Y., Hou, Y., Wang, Y. (2013). On the Development of Public-Private Partnerships in Transitional Economies: An Explanatory Framework. *Public Administration Review*, Vol. 73 (2), pp. 301–310. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1540-6210.2012.02672.x>.
36. Spielman, D. J., Hartwich, F., Grebmer, K. (2010). Public-Private Partnerships and Developing-Country Agriculture: Evidence from the International Agricultural Research System. *Public Administration and Development*, Vol. 30, pp. 261–276. DOI: <https://doi.org/10.1002/pad.v30:4>.
37. Newman, J., Perl, A. (2014). Partnerships in Climate: Public-Private Partnerships and British Columbia's Capacity to Pursue Climate Policy Objective. *Canadian Public Administration*, Vol. 57 (2), pp. 217–233. DOI: <https://doi.org/10.1111/capa.12051>.

38. Ampratwum, G., Tam, V.W.Y., Osei-Kyei, R. (2023). Critical analysis of risks factors in using public-private partnership in building critical infrastructure resilience: a systematic review. *Construction Innovation*, Vol. 23, No. 2, pp. 360-382. DOI: <https://doi.org/10.1108/CI-10-2021-0182>.

Петрова І. П. До питання про інституціональне забезпечення публічно-приватного партнерства в Україні

У контексті повоєнного відновлення економіки проблема інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства (ППП) набуває стратегічного значення. Реалізація принципів «build back better» та досягнення Цілей сталого розвитку стають основними завданнями, для вирішення яких ППП є ключовим інструментом. Міжнародні організації та науковці активно підтримують цей підхід в Україні, але успішність його впровадження в повоєнних умовах обумовлюється ефективним інституціональним забезпеченням. Концепція інституціонального забезпечення публічно-приватного партнерства полягає в створенні умов та механізмів, які регулюють взаємодію між публічним та приватним секторами для спільного вирішення завдань та досягнення спільних цілей. Вона включає в себе стратегічний блок (розробка довгострокових стратегій розвитку ППП, які враховують інтереси обох сторін та визначають спільні цілі та завдання; галузевих планів розвитку публічно-приватного партнерства та регіональних і муніципальних планів розвитку ППП); нормативно-правовий блок (розроблення чітких і стабільних законодавчих норм та нормативних актів, які регулюють умови участі публічних та приватних партнерів, їхні права та обов'язки, а також механізми вирішення спірних питань); організаційний блок (створення відповідних організацій чи комітетів, які відповідають за планування, управління та контроль за проєктами ППП); фінансовий блок (визначення інструментів фінансування спільних проєктів ППП та механізмів розподілу фінансових ресурсів між публічним та приватним секторами); інформаційний блок (створення механізмів комунікації, сприяння довіри та співпраці між секторами для ефектвної взаємодії). Розроблена концепція інституціонального забезпечення ППП включає систему норм, механізмів та інструментів, які регулюють взаємодію публічного та приватного секторів. Зазначено передумови, включаючи стан державних фінансів, політичні умови та інші, які необхідно враховувати для забезпечення ефективності ППП в умовах повоєнного відновлення економіки. Ці виклики вимагають належного інституціонального забезпечення для успішної реалізації публічно-приватного партнерства у відновлюваному економічному середовищі.

Ключові слова: публічно-приватне партнерство, інституціональне середовище, інституціональне забезпечення, концепція, інституціональні передумови.

Petrova I. Regarding the Issue of Institutional Support of Public-Private Partnership in Ukraine

In the context of post-war economic recovery, the problem of institutional support for public-private partnership (PPP) acquires strategic importance. The implementation of the principles of «build back better» and the achievement of the Sustainable Development Goals are becoming the main tasks for which the PPP is a key tool. International organizations and scientists actively support this approach in Ukraine, but the success of its implementation in post-war conditions is conditioned by effective institutional support. The concept of institutional support for public-private partnership consists in creating conditions and mechanisms that regulate the interaction between the public and private sectors for the joint solution of tasks and the achievement of common goals. It includes a strategic block (development of long-term PPP development strategies that take into account the interests of both parties and define common goals and objectives; sectoral plans for the development of public-private partnerships and regional and municipal PPP development plans); normative and legal block (development of clear and stable legislative norms and normative acts that regulate the conditions of participation of public and private partners, their rights and obligations, as well as mechanisms for resolving controversial issues); organizational unit (creation of relevant organizations or committees responsible for planning, management and control of PPP projects); financial block (definition of financing tools for joint PPP projects and mechanisms for the distribution of financial resources between the public and private sectors); information block (creation of communication mechanisms, promotion of trust and cooperation between sectors for effective interaction). The developed concept of institutional support of the PPP includes a system of norms, mechanisms and tools that regulate the interaction of the public and private sectors. Prerequisites, including the state of public finances, political conditions and others, which must be taken into account to ensure the effectiveness of the PPP in the conditions of post-war economic recovery, are specified. These challenges require adequate institutional support for the successful implementation of public-private partnerships in a renewable economic environment.

Keywords: public-private partnership, institutional environment, institutional support, concept, institutional prerequisites.

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Стаття надійшла до редакції 01.09.2023